

Дан српског јединства, слободе и националне заставе

Србија и Република Српска 15. септембра обележавају заједнички празник – Дан српског јединства, слободе и националне заставе. На централној манифестацији на Савском тргу у Београду, код споменика Стефану Немањи, говорили су Његова Светост Патријарх српски г. Порфирије, председник Републике Србије г. Александар Вучић и српски члан Председништва Босне и Херцеговине г. Милорад Додик.

-Молим се Богу да никада не будемо, покретани ситним и себичним страстима, насупрот једни другима, него да будемо једно у себи, једно међу собом, и да градимо јединство са свима, казао је Патријарх српски г. Порфирије чију беседу преносимо у целини:

Нека нам је срећан и благословен празник националног јединства, слободе и заставе!

Бог је створио сваког човека и сав људски род, по својој слици и прилици, а Бог је савршено јединство и савршена заједница у љубави три Личности: Оца и Сина и Светога Духа. То што је човека створио по својој слици и прилици,

заправо значи да га је позвао да заживи, у мери којој му је то могуће, божански начин постојања, јединства и заједнице различитих личности, и да такав начин живота учини сопственом реалношћу у времену и вечности.

Сваки човек је створен са својим даровима и способностима, са својим посебним, личним печатом, а опет је свако, као учесник заједничке, људске природе, истовремено у заједници са свим људима и различит од њих. Кажем различит, а не супротстављен, не противречан другоме. Човек може да спозна себе, своју општост и своју посебност тек у међусобном прожимању са другим људима, да има могућност да расте и дарује себе другоме, али и да се обогаћује другим. Зато не чуди да је први благослов Божји упућен људима била заповест о породици: Оставиће човек оца свога и матер, и прилепиће се својој жени, и биће двоје једно.

Породица није дата да буде циљ сама по себи, него да би била конкретно училиште у којем се учимо изграђивању јединства у различитости и љубави према другоме, да бисмо истовремено себе даривали другима и откривали и живели личне димензије свога бића.

Не можемо волети друге, који су удаљени од нас, ако најпре не волимо свога оца, своју мајку, свога брата, сестру, свога комшију, своју породицу, свој род, свој народ. То је логика и природни духовни поредак ствари по коме се јединство изграђује пошавши од конкретног, појединачног, личног, ка општем и свеопштем. Сваки други редослед је неприродан и може да створи посебно дубоке проблеме.

Зато морамо на првом месту упознати себе, оно што нас непосредно окружује, упознати оно што је наше, како своје потенцијале, успехе, узрастања, оно што је добро и врлина, да бисмо могли да растемо, напредујемо и идемо даље – исто тако морамо спознати и своје слабости, како бисмо се исправљали и бивали бољи. И једног и другог има на претек у нашој прошлости, у нашем предању. Због тога у предању, у ономе што је наша прошлост, морамо трагати за својим надахнућима.

Добро је чути шта други говоре о нама, али, пре свега тога, ми морамо упознати себе и морамо упознати своје. Морамо се усредсредити, захватити из самог корена нашег бића, и, црпећи из њега Богом нам дате сокове, ићи напред. Не могу нам други, кроз своје интерпретације нас самих, наших

мисли, наших дела рећи ко смо ми, на дубљи и аутентичнији начин од онога који је нама, када поступимо по описаном реду, могућ.

Јединство породице, јединство фамилије, јединство народа, наравно, не сме бити засновано на себичним интересима, и ни у ком случају не сме да послужи томе да се затворимо у себе, да се одвојимо од других, или да бисмо са њима, не дај Боже, били у конфликту. На тако заснованим циљевима наше јединство, као и свако друго јединство, постало би деструктивно, претворило би се у своју супротност и вратило нам се као бумеранг, који би нас у потпуности раскомадао.

Због тога, грађење јединства за циљ има стваралачко развијање сопствених дарова. То је процес сазревања, који треба да роди плодове, којима ћемо урасти и, као такви, обогатити друге, али и постати способни да њима будемо обогаћени, на тај начин идући из славе у славу, ка Богом записаној космичкој хармонији. Понављамо: логика људског раста и хода ка вечности од личног, појединачног, ка општем, саборном. Свака друга логика живота појединца и заједнице, разбија и заједницу и појединца, и на локалном и на општем нивоу.

Не можеш бити светски, а да ниси свој. Тек кад си упознао себе и када си свој, кад си једно у себи и са својима, кад си једно са својим народом, стекао си инструмент којим ћеш упознати свет и постати једно са њим, којим ћеш моћи да отвориш своје срце и у њега сместиш све људе и све народе. И не можеш поштовати другог и његову слободу, а да не поштујеш себе и не браниш и не развијаш своју слободу. Али, исто тако, ни други те неће поштовати, ако ти не волиш и непоштујеш себе и своје.

То су савршено знали аутентични и дубоки тумачи српске и светске културе, попут, на пример, великог Михиза, који је сличним поводом рекао: То се, између осталог, види у култури кроз две битне ствари: императив је рећи оно што је твоје, али га исказати на такав начин да може да кореспондира, да буде у таквим координатама, да могу да га прихвате и други људи. На пример, не можеш бити светски писац а да једновремено не будеш дубоко, исконски писац свога света. Нема Софоклеа без Грчке, нема Дантеа без Фиренце, нема Боре Станковића без Врања. Тек у том снажном споју постојања посебног и општег се добијају праве и основне вредности.

На тај начин прочитане и доживљене речи апостола Павла, Апостола народа,

нам постају не само јасне него и, на извештан начин, постају и наш наш животни став: И створио је Бог од једне крви сваки народ човечанства, да станује по свему лицу земаљскоме, и поставио је унапред одређена времена и међе њихова борављења; Да траже Господа. Не би ли Га додирнули и нашли, мада Он није далеко ни од једнога од нас.

Речи апостола нас јасно упућују на потребу јединства народа засновану на духовним основама, а не на законима тела и крви. Народи су дати да кроз стваралаштво, кроз своју културу и своје духовне домете упознају смисао и разлог свог постојања, да упознају одакле су, ко су и куда иду. То је, опет, могуће тек кад упознају Бога и Његов вечни план о човеку. На тај начин нам постају разумљиве и речи Христове првосвештеничке молитве Богу Оцу: да сви једно буду.

Тек кад смо ми, као народ, без обзира на међусобне различитости, јединствени и слободни у свему што је добро и врлинско, постајемо способни да отелотворимо ову реч Христову и да градимо себе из нутра, како бисмо онда градили јединство наше, а градећи то јединство да градимо мостове јединства и са другим народима, узрастајући у једног свечовека Христа.

За нас, као хришћане, другачији су оријентири не само неприхватљиви, него и немогући. Пагански поглед на свет и на човека засновани су на поделама и потирању других. Принципи по којима ми живимо јесу хришћански, јесу јеванђелски и светосавски. Знамо, али не смета да подсетимо и увек подсећамо да нам је јеванђелски завет јединства као аманет оставио највећи Србин, наш родоначелник Свети Сава, син овога пред којим стојимо, Стефана жупана Немање, светог Симеона Мироточивог.

Свети Сава у свему наш и истовремено универзалан, чинио је све да се у његовом народу, међу браћом, превазилазе сукоби и неспоразуми, али да се истовремено и насилно не укидају различитости које међу њима постоје. Тражио је да међу људима засија лепота јединства и слободе у свему добром и честитом. Све је чинио да то у свом народу изгради. Када тако и сами мислимо и постајемо слични њему: и своји и непоновљиви и универзални. Постајемо својеврсни украс светске културе и цивилизације.

Да јесмо такви показује и данашњи, иако стари, али ипак новорођени празник, празник српског јединства, слободе и заставе. Али показује и чињеница да смо зрели то што, на пример, у Војводини, свака како се каже национална мањина има свој национални празник: и Хрвати, и Мађари, и Словаци, и Русини, и Румуни и сви који живе на простору Војводине. Али то

када они славе у Војводини свој национални празник није само њихов празник, него је то истовремено и празник свих грађана, свих људи који живе у Војводини.

<https://arh3.rtrs.tv/arhiva/2021/09/15/tvclip049005.mp4>

Молим се на данашњи дан, заједно са свима вама овде сабранима, молим се Богу да никада не будемо, покретани ситним и себичним страстима, да никада не будемо због тих ситних страсти и интереса, да никада не будемо на супрот једни другима, него да будемо једно у себи, једно међу собом, а онда да градимо јединство са свима. Није важно пре свега колико ћемо у томе успети, важно је да будемо на том путу, да се трудимо да уредимо себе и свој дом, и као такви, да покушамо да будемо да будемо добар пример за углед свима у добру, у врлини. Тако ћемо, независно од тога шта о нама други мисле и шта нам чине, бити благословени.

Нека је свима нама, читвом српском народу, срећан и благословен данашњи празник јединства, слободе и заставе. Амин. Боже дај.

spc.rs